

PREFACE

Serials surpass all other publications in complexity, instability and diversity of their forms and formats. Harmonizing activities of national bibliographic services and ISSN agencies is one of the most important tasks being solved currently by the ISSN International Centre, which has devised a strategic plan for the 2000-2004 period reviewed in this publication. This plan introduces a broadened scope of serials, which will make an essential impact on the rearrangement of serial processing cycle, that had existed in libraries up to the present, and will contribute to the creation of electronic resources' archives and control systems.

Problems related to the cataloging of serials are discussed in the article "Presentation of the Revision of the ISSN Manual. Cataloging Rules" by Alain Roucolle in which he presents the results achieved jointly by three main communities (AACR, ISBD(S) and ISSN) in the field of harmonizing cataloging rules and subsequently bringing ISSN records closer to the national bibliographic records.

An international conference on bibliographic control problems was held on 25-27 November 1998 in Copenhagen. The most consequential achievement of the conference was the recognition that electronic publications are a significant part of every nation's heritage, which must be archived and preserved on legal deposit basis for the future generations.

Finland was one of the first countries, which had gained substantial experience in the field of archiving and long-term preservation of electronic resources and, at present it has the lead in development of legislation on cataloging electronic documents, presenting them to users and protecting the copyright. Therefore a paper by Juha Hakala from Helsinki University Library, dealing with delivery methods of the legal deposit of electronic resources and their accessibility to the users has been published in this issue. The other publication of Juha Hakala "Uniform Resource Names"- is dedicated to the problem of urgent identification of electronic resources. It is known that permanent and unique identifiers, such as ISSN, ISBN, ISMN, URN, play the utmost important role in document identification including bibliographic control, document search, exchange, etc.

It has been already written in previous issues that the computerisation not only essentially changed the structure of the bibliographic record, but also provided wider search possibilities according to the authority records. The usage of authority records on international scale could be expanded provided the agreement on introducing ISADN was reached. So far, this issue remains an object of discussion at international forums and in various IFLA Working Groups. Nevertheless, some important problems of international authority records exchange have been solved. It is a topic of the article by the member of Editorial Board of our Journal Mima Willer "The Work Seeking International Access to Authority Data Records".

The preparation and publishing of the national retrospective bibliography is a research work demanding great efforts and may take decades. Ringailė Bogušytė analyses the results of this work in her paper "Preparatory Results of the Lithuanian Retrospective Bibliography Series A "Knygos lietuvių kalba" (*Books in the Lithuanian Language*). In 2000 a four-volume control list "Lietuviškieji slapyvardžiai" (*Lithuanian Pseudonyms*) was finished. One of the compilers of this fundamental work, Jonas Mačiulis in his article "Lithuanian Pseudonyms: Conclusions and Problems" analyses the circumstances and conditions regarding the preparation of this publication, the scope and structure of the material, estimates its social and scientific significance and reveals its shortcomings. Comments by Irena Bartašienė and Vytautas Armonas referred to "Lithuanian Pseudonyms" are included. No less significant is the publication of national retrospective bibliography "Knygos lietuvių kalba, 1918-1940" (*Books in Lithuanian Language, 1918-1940*) which has been published for several years in separate issues. Alma Daugaravičienė in her paper "Lithuanian Books of the Years 1918-1940" analyses publishing of books in this period.

The editors are grateful to Mima Willer, Juha Hakala, Alain Roucolle and the ISSN International Centre for permission to publish their articles in this Journal.

Regina Varnienė

UDK 655.535.28

ISSN tinklo 2000-2004 metų strateginis planas

Plano tikslas

ISSN tarptautinis centras (TC) šiuo metu dirba vadovaudamasis 1995-2000 metų planu. Norėdamas sukurti tokias pačias strategines direktyvas pirmiems ketveriems naujojo amžiaus metams, ISSN TC 1999 m. spalio mėn. surengė keletą susitikimų, norėdamas surinkti medžiagą iš ekspertų, tinklo dalyvių bei TC personalo. Šių diskusijų pagrindu ir buvo sukurtas šis strateginis planas. Jis turėtų pateikti požiūrį į informacinę terpę, kurioje egzistuos ISSN, ir į ISSN ateitį. Jame pateiktos aukšto lygio strateginės kryptys ir struktūra veiklos planui parengti.

Šio strateginio plano auditoriją sudaro ISSN tinklo nariai (tiek organizacijos, tiek asmenys). Vadovaujančioji taryba, centrų direktoriai, TC personalas, ISSN tinklo partneriai ir informacinės bendruomenės, su kuria bendrauja ISSN TC, nariai.

Šis strateginis planas yra dinamiškas dokumentas, kuris gali keistis. Jis sudarytas taip, kad būtų lengvai susiejamas su veiklos planu. Planas prasideda ISSN misijos apibrėžimu, kurį sąlygoja numatoma aplinka (išorinė ir vidinė), kurioje jis bus vykdomas, ir vadovavimo principai, kuriuos nustato Vadovaujančioji taryba. Ateities terpė pateikta kaip svarbiausias momentas. Priedą sudaro smulkesnės ir papildomos kryptys, kurios padeda suprasti strateginį planą ir yra diskusijų dėl strategijos pasekmė. Plane pristatomi konkretūs tikslai ir uždaviniai. Veiklos planas bus sukurtas vadovaujantis šiomis strateginėmis kryptimis.

ISSN tinklo misija yra teikti priemones ir paslaugas, susijusias su tęsiamųjų (continuing resources) išteklių unikaliu identifikavimu, nepriklausomai nuo to, ar jie buvo leidžiami praeityje, egzistuoja dabar, ar bus išleisti artimiausiu metu, nepriklausomai nuo leidinio laikmenos. Pagrindinė priemonė yra unikalių ir pastovių identifikatorių, vadinamų tarptautiniais serialinio leidinio numeriais, suteikimas.

Serialinių leidinių kūrimas, leidimas, vartojimas, tyrimai ir t. t. patiria didžiulius pokyčius, ir panašu, kad 2000-2004 metais tas procesas tęsis, o gal dar ir pagreitės.

Serialinių leidinių aplinka

Apimties pasikeitimas: nuo serialinių leidinių prie tęsiamųjų išteklių

AACR, ISBD(S) ir ISSN kolektyvai, vykdydami suderinimo darbus, sukūrė naujus apibrėžimus, turinčius didelės įtakos ISSN apimčiai. Ji turėtų būti išplėsta ir apimti tęsiamuosius išteklius. „Tęsimieji ištekliai“ yra apibrėžiami kaip bibliografiniai ištekliai, kurie leidžiami nepaisant laiko ribų ir kurių leidimo pabaiga iš anksto nenumatyta. Tęsimieji ištekliai apima serialinius leidinius ir integruotus išteklius. Serialinis leidinys leidžiamas atskiromis dalimis; integruotas leidinys yra periodiškai ar nuolat atnaujinamas arba papildomas. (Pastaba: citata iš Suderinimo susitikimo baigiamojo pranešimo.) Nors ISO standartas nepakeistas, tikimasi, kad bus vadovaujama Suderinimo susitikimo rekomendacijomis. Vykdydamas jo pagrindinius principus, ISSN tinklas taip pat turi praplėsti medžiagos, kuriai suteikiamas ISSN, apimtį. Tai turi didžiulę reikšmę ir keičia ISSN vartojimo galimybes.

Leidybos kryptys ir mokslinio bendradarbiavimo kaita

Atsirandant naujoms antraštėms ir įvairioms leidinio versijoms, toliau didės unikalių tęsiamųjų išteklių skaičius. Vystysis nauji leidybos, ypač elektroninės, formos ir būdai, tokie kaip įvairių laikmenų ir interaktyvi leidyba. Toliau didės pavadinimų, ypač populiariosios literatūros, skaičius. Dėl to sparčiai didės ISSN skaičius, nes kiekvienam leidinio variantui, laikmenai ir t. t. privalo būti suteikiamas naujas ISSN.

Keisis redakciniai ir leidybos procesai, o tai turės įtakos ISSN ir visų kitų išvestinių produkto identifikatorių vartojimui. Sistemos taps labiau integruotos ir tvarkomos elektroniniu būdu, reikės žymėti straipsnio kelią nuo rankraščio iki galutinio išleidimo.

Suinteresuotų asmenų vaidmens kaita

Keičiasi pagrindinių ISSN, bibliotekų ir bibliografinių duomenų bazių vartotojų vaidmuo. Kadangi šių pagrindinių